

NOKUTs tilsynsrapporter

Helse, aldring og aktiv omsorg

AOF Fredrikstad - Moss

August 2013

Utdanningssted:	AOF Fredrikstad, Sarpsborg, Askim
Utdanningstilbud:	Helse, aldring og aktiv omsorg
Dato for vedtak:	15.08.2013
Fagskolepoeng:	60
Sakkyndige:	Marta Grongstad
Saksnummer:	13/193

Innhold

1	Informasjon om søkeren	1
1.1	Informasjon om tilbyder og utdanningstilbudet	1
2	Sakkyndig vurdering av utdanningstilbudet	1
2.1	Læringsmål og kvalifikasjoner	1
2.2	Faglig innhold.....	2
2.3	Undervisning, tilrettelegging og arbeidsformer.....	5
2.4	Eksamen og vitnemål.....	9
2.5	Oppsummerende vurdering og konklusjon fra den sakkyndige	10
3	Tilsvarsrunde	11
3.1	Søkerens tilbakemelding.....	11
3.2	Sakkyndig tilleggsvurdering.....	13
4	Vedtak	13
5	Dokumentasjon	13
	Vedlegg 1:.....	14

1 Informasjon om søkeren

1.1 Informasjon om tilbyder og utdanningstilbudet

AOF Fredrikstad - Moss søkte NOKUT 15. februar 2013 om vesentlig endring av fagskoletilbudet *eldreomsorg*. Tilbyder søker om å endre utdanningens navn til *helse, aldring og aktiv omsorg*, samt å få godkjent endringer i studieplanen. Utdanningstilbudet er et toårig stedbasert tilbud på deltid (tilsvarende ett år på heltid, 60 fagskolepoeng). Tilbudet er godkjent for lærestedene Fredrikstad, Sarpsborg og Askim.

Tilbyder fikk sitt system for kvalitetssikring godkjent av NOKUT 17. februar 2012, jf. NOKUTs sak 11/505-5. Styringsordning og reglement er tidligere funnet tilfredsstillende, jf. NOKUTs sak 12/455-10.

2 Sakkyndig vurdering av utdanningstilbudet

I denne søknaden om vesentlig endring er kriteriene 1, 2, 6, 7, 8, 10 og 13 fra NOKUTs retningslinjer kapittel 7 vurdert som relevante. Den sakkyndige må finne alle disse kriteriene tilfredsstillende oppfylt for at søknaden om vesentlig endring av fagskoleutdanningen skal kunne godkjennes. Kriterium 3, 4, 5, 9, 11, 12, 14, 15, 16, 17 og 18 er ikke relevante for denne søknaden og skal ikke vurderes.

2.1 Læringsmål og kvalifikasjoner

2.1.1 Utdanningstilbudets navn (kriterium 1)

«Utdanningstilbudets navn skal være dekkende for innholdet og den yrkeskompetansen utdanningstilbudet gir.»

Presentasjon

Utdanningstilbudets navn er *helse, aldring og aktiv omsorg*. Studieplanen bygger på revidert utgave av ”læreplan for videreutdanning i eldreomsorg, for helse- og sosialpersonell med videregående opplæring”, utgitt av Sosial- og helsedirektoratet i juli 2005.

I studieplanens forside kommer det frem at utdanningstilbudet er for helse- og sosialpersonell med videregående opplæring.

Vurdering

Jeg vurderer navnet på utdanningstilbudet som dekkende for det innholdet og den yrkeskompetansen utdanningstilbudet gir. Navnet er allerede etablert og kjent i helsesektoren.

Konklusjon

Ja, kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

2.1.2 Læringsmål (kriterium 2)

«Læringsmål skal gjelde for hele utdanningstilbudet og beskrive forventet oppnådde kvalifikasjoner, spesifisert som kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse. Kvalifikasjonene må være på tertiært nivå, det vil si på nivået over det som oppnås i videregående opplæring.»

Presentasjon

Tilbyder beskriver overordnede mål for fagskoleutdanningen på side 5 i studieplanen og målene er beskrevet som kunnskaper, ferdigheter og kompetanse.

Studiets fem moduler og praksis er beskrevet med forventet læringsutbytte, kategorisert som kunnskaper, ferdigheter og kompetanse.

Vurdering

Jeg vurderer at studietilbudets læringsmål reflekterer et studieprogram som har som ambisjon å gi studentene et godt grunnlag til å jobbe reflektert og selvstendig etter endt utdanning. Tilbyder spesifiserer læringsutbytte kategorisert som kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse for alle modulene i studieplanen og for praksisstudiene, som er oversiktlig for studentene. Læringsmålene er på et tertiært nivå.

Konklusjon

Ja, kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

2.2 Faglig innhold

2.2.1 Planen for utdanningstilbudet (kriterium 6)

«Planen for utdanningstilbudet skal beskrive utdanningstilbudet som en helhet og må:

- inneholde navn, mål, omfang, faglig innhold - herunder praksis, lærestoff, undervisningsformer og arbeidsmetoder lærerstøttet undervisning og selvstudier/egenarbeid, forventet arbeidsmengde for studentene og vurderingsordninger.
- beskrive sammenhengen mellom de forskjellige fag, deler og kvalifikasjoner som inngår eller kan inngå i utdanningstilbudet.
- ære utformet slik at studentene kan kontrollere at de får det utdanningstilbudet de er lovet.»

Presentasjon

Utdanningens navn er *helse, aldring og aktiv omsorg*, som brukes konsekvent i studieplanen. Når det gjelder læringsmålene henviser jeg til beskrivelsen i kriterium 2 og 7. Omfanget av studiet som helhet, undervisningstimer, gruppearbeid og selvstudium i de ulike modulene, praksis og praksisveiledning er beskrevet i tabell under kapittel 4 i studieplanen (s.6). Studieplanen beskriver undervisningsformer og arbeidsmetoder, praksis og eksamens- og vurderingsformene, som presenteres og vurderes under kriteriene 8, 10 og 13.

Studieplanen gir informasjon og oversikt over de ulike modulene. Under hver modul beskrives innhold, tema, omfang, arbeidsformer og metoder, læringsutbytte, arbeidskrav, vurderingsform og litteratur.

Studieplanen har en generell innføring om fagskoleutdanningen. Videre tar den for seg hvordan studiet er organisert, det gis en oversikt over de ulike modulene og hvor mange uker de enkelte modulene består av. Utdanningstilbudet er organisert over 84 uker på deltid, som tilsvarer 42 uker på. Totalt omfang iberegnet egenstudier, antas å være 1600 timer.

Praksis er obligatorisk og avvikles parallelt med de fagspesifikke modulene og fordypningsmodulen (som presenteres og vurderes under kriterium 10).

Vurdering

Jeg viser til vurdering under kriteriene 1, 2, 7, 8, 10 og 13.

Beregnet arbeidsmengde for studenten er innenfor NOKUTs normerte arbeidsmengde for fagskolestudenter.

Jeg vurderer at de ulike delene i planen henger godt sammen. Studieplanen er logisk i oppbyggingen og er oversiktlig for studentene. I litteraturlisten i studieplanen for de ulike modulene og i vedlegg 11 ”obligatorisk litteratur” fremkommer det ikke hvor mange sider som er pensum fra hver bok og det samlede pensum for hver modul er ikke beskrevet for modul 2, 3 og 4. Pensum for modul 5 fremkommer ikke i studieplanen og dette må redegjøres for.

Konklusjon

Nei, kriteriet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må:

- angi hvor mange sider pensum det er i hver bok i litteraturlisten og de ulike modulenes samlede antall sider pensum
- klargjøre om det er eget pensum for modul 5

2.2.2 Sammenheng mellom plan og mål (kriterium 7)

«Utdanningstilbudets innhold skal være dekkende og relevant for å nå læringsmålene og aktuell i forhold til utviklingen innen yrkesfeltet.»

Presentasjon

Utdanningstilbudet består totalt av fem moduler, praksis og et fordypningsarbeid; fire teorimoduler, et fordypningsarbeid og en praksisperiode på 10 uker. Disse beskrives i studieplanen og i vedlegg 1- 9 til studieplanen som program for praksis, vurderingsskjema for praksis, retningslinjer og vurderingskriterier for praksis og prosjektrapport. Det er vedlagt en egen mal for obligatorisk moduloppgave, mal og retningslinjer for fordypningsoppgaven og vurderingskriterier for fordypningsoppgaven. Karaktergradene for fagskoletilbudet er vedlagt studieplanen, samt en samlet pensumoversikt og anbefalt tillegglitteratur.

Modul 1 omhandler en felles innholdsdel med emnet *grunnelementer i helse- og sosialfagene*. Temaene er arbeidsformer og metoder, helse- og sosialfagene i samfunnet, etikk, kommunikasjon og samhandling, stats- og kommunalkunnskap, helse- og sosialpolitikk, sosiologi og psykologi.

Modul 2 er emnet *helsefremmende og sykdomsforebyggende arbeid*. Temaene er aldring og helse, helsefremmende og sykdomsforebyggende arbeid og rehabilitering,

Modul 3 er emnet *behandling, pleie og omsorg ved sykdom, skader og funksjonsnedsettelse*. Temaene er den geriatriske pasienten, somatiske sykdommer, skader og funksjonsnedsettelse hos eldre, forvirringstilstand (delirium), demens og psykiske lidelser hos eldre.

Modul 4 er emnet *organisering, system og ledelse*. Temaene er aktører i pasientforløpet, organisering av eldreomsorgen, yrkesutøvelse og arbeidsverktøy, kommunikasjon og veiledning

Modul 5 er avslutningsoppgave med selvvalgt fordypningstema og er knyttet til praksis.

Praksis blir fordelt på to praksisperioder. I modul 3 og/eller 4 gjennomføres en praksisperiode over åtte uker. I modul 5 gjennomføres en praksisperiode over to uker.

I følge studieplanens kap. 2 står det at studenten skal etter fullført utdanning være reflekterte yrkesutøvere, med høy yrkesetisk standard som tar initiativ til å planlegge, organisere og iverksette tiltak i samarbeid med eldre, deres pårørende, frivillige medarbeidere og andre yrkesgrupper innenfor eldreomsorgen.

Vurdering

Utdanningstilbudets studieplan er innholdsrik, dekkende og relevant for å nå læringsmålene.

Tilbyder velger ut én stortingsmelding (Samhandlingsreformen) som pensum i modul 1. Andre aktuelle dokumenter som er relevante for dette utdanningstilbudet og som jeg mener bør løftes frem i studieplanen og vises til under anbefalt tillegglitteratur, er Omsorgsplan 2015 og Demensplan 2015.

Studiets navneendring til *helse, aldring og aktiv omsorg* mener jeg blir ivaretatt i studieplanen. Det fremkommer under målene og spesielt i modul 2 *helsefremmende og sykdomsforebyggende arbeid*. Studieplanens beskriver at «Aktiv omsorg innebærer fokus på tverrfaglig samarbeid og tiltak som kultur, aktiviteter, sosialt arbeid og trivsel. Målsettingen med å rette fokuset mot aktiv omsorg er å gi eldre mennesker mer mening i hverdagen og å styrke den enkeltes livskvalitet og mestring.»

Videre vektlegger studieplanen den eldre individuelle behov. Dagens omsorg bygger på dette prinsippet, og jeg mener at personorientert omsorg er et begrep og en tenkning som er særlig aktuell i eldreomsorgen. Dette ivaretas i studieplanen.

Konklusjon

Ja, kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder bør løfte frem Omsorgsplan 2015 og Demensplan 2015 som viktige dokumenter i studieplanen og vurdere disse som tillegglitteratur.

2.3 Undervisning, tilrettelegging og arbeidsformer

2.3.1 Undervisningsformer og arbeidsmetoder (kriterium 8)

«Undervisningsformer og arbeidsmetoder skal være tilpasset opptakskrav og mål.

- Lærernes undervisningsformer og studentenes arbeidsmetoder skal være varierte og bygge på den modenheten studentene har oppnådd som elev eller lærling i videregående opplæring. Alle former og metoder skal beskrives, herunder tilrettelegging for og gjennomføring av e-læring og fjernundervisning.»

Presentasjon

I kapittel 4 i studieplanen beskrives arbeidsformer for studiet.

Utdanningen vektlegger arbeidsformer som fordrer aktiv deltakelse fra studentene. Arbeidsformene skal vektlegge studentenes erfaringer, problemstillinger i praksis, sentral teori og ulike utfordringer studentene har opplevd i arbeidslivet. Arbeidsformer som utvikler studentenes evne til samarbeid, kommunikasjon og praktisk yrkesutøvelse vektlegges, samt forståelse og respekt for andre faggruppers fagfelt.

Et sentralt prinsipp gjennom hele utdanningen er studentenes ansvar for egen læring, hvor det fordres at studenten viser initiativ, tar ansvar for læringsmiljøet og aktivt oppsøker lærings situasjoner og læringsarenaer. Faglærers rolle innebærer å tilrettelegge for læring og støtte/veilede studentene i læreprosessen.

Undervisningsformer som beskrives i studieplanen er forelesninger, gruppearbeid, oppgaveseminar, praksis, ulike skriftlige arbeidskrav, rapporter og fordypningsoppgave, fremlegg og faglige diskusjoner.

Studentenes læring vil følges opp gjennom veiledning og undervisningsvurdering individuelt og i gruppe. Studiet benytter It`s Learning som læringsplattform og der vil studentene få tilgang til timeplaner, semesteroversikt, fagstoff, arbeidsoppgaver og aktuelle lenker. It`s Learning gjør det enkelt for studentene å få kontakt med administrasjon, faglærer og medstudenter.

Vurdering

Tilbyder viser til varierte og aktuelle undervisningsformer og arbeidsmetoder, og disse er grundig beskrevet i studieplanen på en slik måte at studenten vil kunne forstå sammenhengen mellom teori og praksis.

Konklusjon

Ja, kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

2.3.2 Praksis (kriterium 10)

Praksis skal være beskrevet i planen som ethvert annet faglig element, og være relatert til de kvalifikasjoner studenten skal få gjennom sin utdanning.»

Presentasjon

Praksis er obligatorisk og beskrives som viktig for å oppnå studiets målsetting. Praksis utgjør 25 % av samlet studietid og er på ti uker a 30 timer. Praksis er fordelt på to praksisperioder. I modul 3 og/eller 4 gjennomføres en praksisperiode på åtte uker. I modul 5 gjennomføres en praksisperiode på to uker. Denne praksisen gjennomføres i arbeid med fordypningsoppgaven.

Tilbyder har ansvaret for å skaffe studentene relevante praksisplasser, i tråd med studiets målsetting. Aktuelle praksisplasser oppgis å være sykehjem, hjemmetjenester, omsorgsboliger, dagenheter, bo - og aktivitetssentre og rehabiliteringssentre. Praksisplassene skal oppfylle studieplanens krav om «mulighet til å fokusere på helse, aldring og aktiv omsorg». Studieplanen løfter frem fokuset på aktiv omsorg og tverrfaglig samarbeid og dette har fokus også i praksis.

Læringsutbytte for praksis er beskrevet som kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse. Studieplanen vektlegger utvikling av studentenes relasjonskompetanse, omsorgskompetanse og funksjonsdyktighet i forhold til tverrfaglig samarbeid.

Kvalitetssikring av praksisplassene gjøres med at skolen har samtaler med de ulike praksisplassene på forhånd.

Tilbyder skriver at studentene får til sammen 300 timer veiledet praksis. Veiledning i praksis er viktig for at studentene skal nå målet med praksis. Praksisveileder skal enten ha gjennomført og bestått tilsvarende utdanning eller ha en 3-årig helse- og sosialfaglig utdanning på høyskolenivå.

Før praksisperioden tar til skal studenten formulere eget veiledningsgrunnlag som skal danne grunnlaget for veiledning av studenten i praksis. Faglærer/fagskoleansvarlig studieleder har oppfølgingsansvar for studentene under praksisperioden. Det gjøres en midtevaluering av studenten midtveis i praksis og det gjøres av student og praksisveileder. Ved studentens sluttevaluering møter lærerveileder.

Hospiteringspraksis er observasjonspraksis og ikke veiledet praksis. Fullført praksis skal etterfølges av en vurdering av studenten. For gjennomført praksis og prosjekt/praksisrapport gis karakteren bestått/ikke bestått. Fravær utover 10 % av praksistiden fører til at studenten får ikke bestått praksis.

Studenten kan ha praksis ved egen arbeidsplass og skal da gjennomføre et endringsarbeid/utviklingsarbeid med et tema som er knyttet til et eller flere mål i studieplanen. Etter gjennomført praksis skal studenten skrive en prosjektrapport, og kriterier for denne rapporten er gitt i eget vedlegg til studieplanen (Vedlegg 4).

Dersom studenten har praksis ved annen praksisplass enn egen, skal studenten også skrive en praksisrapport etter gitte kriterier beskrevet i vedlegg 3.

Vurdering

Praksis er godt beskrevet i studieplanen og i egne vedlegg med retningslinjer og kriterier for henholdsvis vurdering av praksisperioden, praksisrapport og utviklingsprosjekt ved egen arbeidsplass. Jeg mener at dette er til hjelp for både student, lærer og praksisveileder. Mål for praksis og forventet læringsutbytte er godt beskrevet.

Jeg mener det er viktig at fagskolen tar ansvaret for at studentene sikres gode praksisplasser. Det står at skolen tar ansvaret for å skaffe praksisplasser og har møte med praksisstedet før studentene starter i praksis. Det fremkommer ikke om skolen inngår egne skriftlige avtaler med praksis og dette må tilbyder redegjøre for.

Studieplanen løfter frem fokuset på aktiv omsorg, hvor kultur, aktiviteter, sosialt arbeid og trivsel vektlegges. Dette mener jeg det er viktig å fokusere på også når studentene er i praksis. Praksis vil også ha fokus på tverrfaglig samarbeid og det mener jeg er bra. Studentene trenger å reflektere over og øve seg på tverrfaglig arbeid med andre faggrupper til det beste for pasientene.

På side 9 i studieplanen står det at studentene får veiledning mens de er i praksis på til sammen 300 timer. De har 10 ukers praksis á 30 timer og da betyr det at de får all praksis veiledet. Dette stemmer vel ikke og det må tilbyder redegjøre for.

Det fremkommer at lærer er til stede ved sluttevaluering av studentens praksis. Det beskrives ikke om skolens lærer veileder studentene i praksis og i hvilket omfang dette gjøres. Ved praksis ved egen arbeidsplass står det at arbeidsgiver må legge til rette for tilgang til veiledning. Det fremkommer heller

ikke her hvilket ansvar lærer har for veiledning av studenten og i hvilket omfang. Jeg mener det er viktig at skolen møter på praksisstedet og veileder studentene. Veiledningen er viktig for studentenes læring og bør ha fokus på både ferdigheter, kunnskap og kompetanse. Jeg vil spesielt nevne viktigheten av at veiledningen har fokus på pasientenes behov for individuell omsorg, livskvalitet og aktivitet. Viser til begrepet personsentret omsorg som er tematisert i modul 3. Her trenger studentene veiledning av lærer og praksisveileder til å se og forstå de ulike dimensjonene i begrepet personsentret omsorg i møte med syke eldre og eldre med demens og alderspsykiatriske lidelser. Jeg vil anbefale tilbyder å beskrive ansvarsforhold rundt veiledning og oppfølging i praksis. Her bør studentens ansvar, praksisveileders ansvar og lærers ansvar i praksis fremkomme. En slik beskrivelse vil være klargjørende for alle parter.

Det står i studieplanen at hospiteringspraksis er observasjonspraksis og ikke veiledet praksis. Det er uklart for meg hva tilbyder mener med hospiteringspraksis og dette må redegjøres for.

På side 10 under punkt 4.2.6.1 står det at *“dette kan bidra til kompetanseutvikling på arbeidsplassen, samt at den enkelte arbeidstaker får andre oppgaver og økt ansvar”*. Her skal det vel stå at studenten får andre oppgaver og økt ansvar og ikke arbeidstaker.

Jeg savner en klargjøring av lærers ansvar for informasjon til og dialog med praksisveileder om det å veilede studenter. Jeg tenker på viktigheten av gjennomgang av studieplanen med praksisveileder, hvor spesielt kriterier for krav til praksis, læringsutbytte og vurderingsordninger gjennomgås. Jeg erfarer at praksisveilederne ofte ikke har lest eller helt forstått kravene som skolen stilles til studentene og at de opplever usikkerhet rundt veiledning. Mange har kanskje lite erfaring med å veilede studenter og liten eller ingen veiledningskompetanse. Jeg mener dette er spesielt viktig, da det står i studieplanen i vedlegg 1 at studentene skal *“formulere egne faglige og personlige mål for praksisperioden i forhold til studiekravene for praksis, samt vurdere egne veiledningsbehov for praksisperioden”* (s.25). Her bør skolen og lærer sikre at praksisveileder har kompetanse og føler seg trygg på hva ansvaret innebærer og hvilke krav som skal stilles til studentene.

Jeg erfarer at praksis er sammensatt og komplekst med ofte høyt tempo, mange arbeidsoppgaver, sykdom, ferieavvikling osv. som vil ha betydning for kvaliteten på veiledningen av studentene i praksis. God informasjon og tett dialog mellom skole og praksis er derfor viktig for å sikre studentenes læringsutbytte og det må redegjøres for hvordan dette ivaretas.

Konklusjon

Nei, kriteriet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må:

- klargjøre om det inngås egne avtaler med praksis
- avklare hvor mange timer veiledet praksis studentene får
- sikre at lærer veileder studentene i praksis og beskrive omfanget av veiledningen, herunder også lærerveiledning når studenten har praksis ved egen arbeidsplass
- redegjøre for hva som menes med hospiteringspraksis
- klargjøre lærers ansvar for informasjon til og dialog med praksisveileder om det å veilede studenter i praksis

Tilbyder bør:

- lage en oversikt som beskriver studentens ansvar, praksisveileders ansvar og lærers ansvar omkring veiledning i praksis
- endre tekst på side 10 under punkt 4.2.6.1 fra arbeidstaker til student

2.4 Eksamen og vitnemål

2.4.1 Eksamens- og vurderingsordningene (kriterium 13)

«Eksamens- og vurderingsordningene skal være tilpasset utdanningstilbudet og dets mål.»

Presentasjon

Studiets vurderingsform har sammenheng med utdanningens mål, innhold, undervisningsform og arbeidsform. På slutten av hver modul leverer studentene et skriftlig arbeid som danner grunnlag for vurdering av modulen.

Modul 1, 2, 3: En obligatorisk moduloppgave/skriftlig prøve som besvares individuelt eller i samarbeid med medstudenter. Vurderes som bestått/ikke bestått

Modul 4: En obligatorisk moduloppgave/skriftlig prøve som besvares individuelt eller i samarbeid med medstudenter. Vurderes med bokstavkarakter

Praksis: For å kunne gå opp til eksamen i fordypningsmodulen må studenten ha gjennomført praksis med godkjent resultat. Praksis vurderes som bestått/ikke bestått. Studenten skriver en praksisrapport/prosjektrapport som vurderes til bestått/ikke bestått.

Modul 5: Et obligatorisk fordypningsarbeid med etterfølgende muntlig eksaminering. Vurderes med bokstavkarakter.

I praksisstudiet skal studentens skikkethet inngå i vurderingsgrunnlaget.

Vurdering

Vurderingsordningen blir presentert og beskrevet på en god og oversiktlig måte under hver modul. Jeg mener det er viktig at studentene vurderes både individuelt og i grupper med medstudenter. Tverrfaglig samarbeid er både nødvendig og viktig og derfor er det bra at vurderingsordningen tar hensyn til dette.

Jeg mener at eksamens- og vurderingsordningen er egnet for denne utdanningen og at den er i tråd med de beskrevne læringsmål og forventet læringsutbytte.

Konklusjon

Ja, kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

2.5 Oppsummerende vurdering og konklusjon fra den sakkyndige

Tilbyder må:

- angi hvor mange sider pensum det er i hver bok i litteraturlisten og de ulike modulenes samlede antall sider pensum
- klargjøre om det er eget pensum for modul 5
- klargjøre om det inngås egne avtaler med praksis
- avklare hvor mange timer veiledet praksis studentene får
- sikre at lærer veileder studentene i praksis og beskrive omfanget av veiledningen, herunder også lærerveiledning når studenten har praksis ved egen arbeidsplass
- redegjøre for hva som menes med hospiteringspraksis
- klargjøre lærers ansvar for informasjon til og dialog med praksisveileder om det å veilede studenter i praksis

Tilbyder bør:

- løfte frem Omsorgsplan 2015 og Demensplan 2015 som viktige dokumenter i studieplanen og vurdere disse som tillegglitteratur
- lage en oversikt som beskriver studentens ansvar, praksisveileders ansvar og lærers ansvar omkring veiledning i praksis
- endre tekst på side 10 under punkt 4.2.6.1 fra arbeidstaker til student

Tilbudet anbefales ikke godkjent.

3 Tilsvarsrunde

NOKUT mottok 19. juni 2013 tilbakemelding fra søkeren, på den sakkyndiges vurdering i utkast til tilsynsrapport. Den sakkyndige vurderte tilbakemeldingen 12. august 2013.

Søkerens tilbakemelding på den sakkyndige vurderingen og den sakkyndige tilleggsvurderingen i forbindelse med de opprinnelig underkjente kriteriene presenteres under.

3.1 Søkerens tilbakemelding

Vår dato
19.06.2013
Vår referanse
Wiraas Marit B.

NOKUT
Postmottak
Postboks 1708 Vika
0121 OSLO

Tilsvar på rapport fra Sakkyndig komité på søknad fra AOF Fredrikstad-Moss om vesentlig endring av fagskoletilbudet «Eldreomsorg» til «Helse, aldring og aktiv omsorg»

Vi takker for gode og konstruktive tilbakemeldinger på vår søknad om vesentlig endring av fagskole «Eldreomsorg» der vi søker om å endre utdanningens navn til «Helse, aldring og aktiv omsorg», samt å få godkjent endringer i studieplanen.

Vi har hatt en grundig gjennomgang av tilbakemeldingene og foretatt de nødvendige korrigeringer og endringer.

Vi har valgt å behandle sakkyndig komiténs vurderinger og krav om forbedringer i den rekkefølge de framkommer i sakkyndig rapport.

2.2.1 Planen for utdanningstilbudet

Det henvises til vedlagte reviderte obligatoriske litteraturliste i studieplanen som er endret som beskrevet i rapporten. Antall sider i pensum er angitt pr. modul og samlet. Slik det nå fremgår av litteraturlisten er det ikke eget pensum for modul 5.

I litteraturlisten over anbefalt litteratur i studieplanen er Omsorgsplan 2015 og Demensplan 2015 lagt inn.

2.3.2. Praksis

Egne avtaler om praksis

Kommunene ønsker ikke å inngå generelle avtaler om praksisplasser, men ønsker isteden å vurdere hver enkelt henvendelse om praksis for studentene på det tidspunktet dette er aktuelt. Dette gjelder også private aktører. Dette er en praksis som fungerer godt.

For de studentene som skal ha praksis på eget arbeidssted godkjennes arbeidsstedet som praksisplass av fagskoleansvarlig studieveileder i samarbeid med faglærer.

Når alle praksisplasser er godkjent inngås det egne avtaler med de enkelte praksisplassene. I avtalene står det beskrevet hva som er praksisstedets ansvar, hva som er AOF Fredrikstad-Moss/ faglærers ansvar og hva som er studentens ansvar. Avtalen signeres av alle tre partene. Her står også all kontaktinformasjon både til AOF's fagskoleansvarlige studieveileder, faglærer og veileder i praksis. Alle parter får en kopi av avtalen.

Veiledet praksis

Studentene har til sammen 300 timer praksis hvorav 240 timer er ordinær praksis og 60 timer er hospiteringspraksis. Hvert enkelt praksissted har ansvar for å oppnevne en navngitt praksisveileder som igjen har ansvaret for studenten i praksisperioden. Studenten følger så langt det er mulig samme turnus som praksisveileder og har dermed mulighet til å få spontan veiledning. I tillegg skal det settes av en fast tid til veiledning en gang pr. uke å 1 time pr. uke/30 timer mellom praksisveileder og student, til sammen 7 timer. I tillegg til veiledning mellom praksisveileder og student vil det bli gjennomført en midtveisevaluering på 1,5 timer der praksisveileder, student og faglærer fra AOF deltar. Ved behov deltar også avdelingsansvarlig på praksisstedet.

Gjennom hele praksisperioden skal studentene gjennomføre egenrefleksjon ved å føre praksislogger knyttet til erfaringer og mål. Det skal skrives én praksislogg for hver 10. vakt. Disse skal sendes fortløpende på It's Learning til den faglæreren som er studentens veileder i praksis. Faglærer gir studentene tilbakemelding på loggene og tilbakemeldingene fungerer som en del av veiledningen. Midtveisevalueringen gjennomføres på grunnlag av studentens logger og aktiviteter i ulike læresituasjoner basert på studieplanens mål, og omhandler studentens læringsutbytte og måloppnåelse samt gir veiledning for videre arbeid i praksis.

I slutfasen av praksis gjennomføres en sluttevaluering som har som mål å vurdere om studenten har innfridd mål og hovedmomenter for praksismodulen og har de faglige og personlige kvalifikasjoner som er nødvendig for å kunne arbeide innen fagfeltet. I likhet med midtveisevalueringen deltar praksisveileder, AOF's faglærer, studenten, og om nødvendig avdelingsansvarlig på denne samtalen.

Inkludert sluttevalueringen utgjør dette 10 timer fastsatt veiledning. 7 av disse foregår mellom praksisveileder og student. I tillegg kommer spontanveiledning når student og praksisveileder går i samme turnus.

Veiledning fra faglærer skjer i midtveis- og sluttevalueringen på til sammen 3 timer samt gjennom tilbakemeldingen på praksisloggene.

Alle studentene får veiledning som beskrevet ovenfor uavhengig av om praksis gjennomføres på egen eller annen arbeidsplass.

Det foreligger en egen håndbok for studenter i praksis. Denne følger vedlagt.

Hospiteringspraksis

I forbindelse med skriving av fordypningsoppgaven gjennomføres en praksisperiode over 2 uker/60 timer. Dette er hospiteringspraksis. Hospiteringspraksis er observasjonspraksis og ikke veiledet praksis og studenten får ikke tildelt praksisveileder under hospiteringspraksisen. Under hospiteringspraksisen besøker studentene praksisplasser som kan gi utfyllende informasjon om fordypningstemaet eller andre sentrale temaer i utdanningen og får anledning til å observere, samle inn stoff, gjøre intervjuer og undersøkelser som de kan nyttiggjøre seg i fordypningsoppgaven.

Ansvar for informasjon til og dialog med praksisveileder

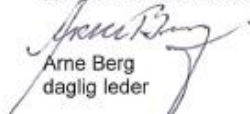
Når alle praksisveiledere er oppnevnt vil disse bli invitert til et praksisseminar der faglærerne samt fagskoleansvarlig studieveileder deltar. Her vil det bli gjennomgang av studieplanen, gjort rede for de kravene som stilles til praksisplassen og praksisveileder når de har utplassert en student i praksis samt gi praksisveilederne mulighet til å stille oppklarende spørsmål rundt praksis.

De ovennevnte praksisavtalene sikrer kontaktinformasjon mellom faglærer og praksisveileder slik at praksisveileder har mulighet til å ta kontakt med faglærer pr. telefon eller e-post når praksisveileder har spørsmål eller har behov for å bli veiledet av faglærer.

Det er i tillegg utarbeidet en håndbok for praksisveilederne. Håndboken inneholder følgende hovedpunkter: Arbeidsform i praksisperioden, mål for utplassering i praksis, studentens rettigheter og ansvar, arbeidskrav til studenten i praksisperioden, praksisstedet's forpliktelser under praksisperioden, AOF's ansvar i praksisperioden, program for praksis, veiledning, veiledningsamtale-skjema, vurderingsskjema for praksis (midtveis- og sluttevaluering), legemiddelhåndtering, bekymringsmelding og bekymringsmeldingssamtale-skjema. Praksishåndboken deles ut og gjennomgås på praksisseminaret.

På side 10 i studieplanen er «arbeidstaker» rettet til «student».

Med vennlig hilsen
for AOF Fredrikstad-Moss

Arne Berg
daglig leder

Vedlegg: Revidert studieplan
Håndbok for praksisveiledere
Håndbok for studenter i praksis
Praksisavtaler

Marit B. Wiraas
fagskoleansvarlig

3.2 Sakkyndig tilleggsvurdering

Søkeren har gitt utfyllende og gode tilbakemeldinger på kriterium 6 og 10, som ikke ble godkjent av sakkyndig ved første vurdering, samt fulgt opp bør-punktene i kriterium 7 og 10.

Ja, kriteriene er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

3.2.1 Endelig konklusjon fra sakkyndig

Ja, tilbudet anbefales godkjent.

4 Vedtak

NOKUT ved direktøren anser de faglige kravene for godkjenning av navneendringen i fagskoleutdanningen *eldreomsorg* til *helse, aldring og aktiv omsorg*, 60 fagskolepoeng ved AOF Fredrikstad - Moss, som oppfylt. NOKUT har derfor vedtatt å godkjenne søknaden.

Vedtaket gjelder utdanningstilbudet som er beskrevet i søknaden av 15. februar 2013 og i tilsynsrapporten.

Vedtaket er fattet med hjemmel i:

- Lov om fagskoleutdanning 20.06.2003 nr. 56
- Kunnskapsdepartementets forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning av 01.02.2010 nr. 96
- NOKUTs retningslinjer for kvalitetssikring og godkjenning etter lov om fagskoleutdanning av 26.01.2009

5 Dokumentasjon

- Søknad fra AOF Fredrikstad - Moss, datert 15. februar 2013, om godkjenning av endring av fagskoleutdanningen i *helse, aldring og aktiv omsorg* (tidligere *eldreomsorg*). NOKUTs saksnummer: 13/193-1.
- Tilbakemelding på sakkyndig vurdering i utkast til tilsynsrapport datert 19. juni 2013. NOKUTs saksnummer: 13/193-5.

Vedlegg 1:

Sakkyndig vurdering

Den sakkyndige i denne saken var:

- **Marta Grongstad, Fagutviklingssykepleier i Oslo kommune**

Grongstad er utdannet sykepleier med master i sykepleie og helsefag fra Universitet i Tromsø. Hun har tatt praktisk pedagogisk utdanning og studert IKT og didaktikk. Grongstad har jobbet mange år som lærer og studieleder av videreutdanningsstudier innen eldreomsorg ved Høgskolen i Tromsø. Hun har nå permisjon fra studielederstillingen og er ansatt i Oslo kommune som fagutviklingssykepleier opp mot to sykehjem. I løpet av det siste året har hun startet opp og ledet flere fag- og utviklingsprosjekter for helsearbeidere. Hun har gjennom flere år hatt et nært samarbeid med ulike utdanningsinstitusjoner, kommuner og spesialisthelsetjenesten rundt kompetanseheving av helsepersonell.

Den sakkyndige har erklært at hun ikke har tilknytning til utdanningstilbudet eller tilbyder, som gjør henne inhabil til oppdraget.